



CONSERVACIÓ DE FOTOGRAFIES

COM PODEM CONSERVAR LES NOSTRES FOTOGRAFIES FAMILIARS

SETMANA INTERNACIONAL DELS ARXIUS 2026

ARXIU MUNICIPAL DE REUS

ARXIU COMARCAL DEL BAIXA CAMP

PRESENTACIÓ

En aquest taller aprendrem a valorar el patrimoni fotogràfic familiar que conservem a casa, destacant la importància de la nostra memòria personal i familiar i la seva preservació per a les generacions futures.

Aprendrem de manera senzilla com conservar les nostres fotografies el millor possible amb materials i recursos que tinguem a l'abast.

Veurem com identificar quins tipus de fotografies tenim, positius i negatius, blanc i negre, color, etc.; de quins materials estan fetes, com manipular-les i quines mesures necessiten.

Com les podem organitzar en carpetes, caixes, àlbums etc. i els materials més adequats per a guardar-les o emmarcar-les, veurem també com registrar-les i digitalitzar-les.

Adquirirem els coneixements, bàsics per a conservar-les el millor possible veient quin és el millor lloc i les condicions ambientals necessàries.

El taller tindrà una durada de 2 hores aproximadament i s'estructurarà en dues parts, una primera part teòrica i una segona part pràctica on realitzarem dos embalatges de conservació senzills.

PERQUÈ CONSERVEM LES FOTOGRAFIES?

*“Conservem les fotografies perquè actúen com a dipòsits de **memòria i melanconía**, convertint-se en un arxiu del nostre passat que desafía la fugacitat del temps.”*

(Walter Benjamin, *Breve historia de la fotografía*, 1931)

- Memoria familiar i preservació per les generacions futures
- La nostra historia personal
- Valor emocional y documental
- Ens ajuden a aturar el temps, recordar moments, espais i persones del passat



Arxiu Familiar Mercè Ferrero ©

The top-left corner of the page features a series of thin, light-colored lines that intersect to form various irregular polygons and shapes, creating a complex, abstract geometric pattern.

BREU HISTÒRIA DE LA FOTOGRAFIA I PROCESSOS FOTOGRÀFICS

BREU HISTÒRIA DE LA FOTOGRAFIA I PROCESSOS FOTOGRÀFICS MÉS COMUNS

HELIOGRAFIA

(Primera impressió fotogràfica)

Nicéphore Niépce

1824-26

CALOTIP

(Primer negatiu sobre paper)

William Henry Fox Talbot

1840

COL·LODIÓ HUMIT

(Plaques humides)

*Frederick Scott Archer i
Gustave Le Gray*

1851

GELATINA

(Plaques seques)

*R. L. Maddox i
Charles Harper Bennett*

1871-78

AUTOCROM

(Inici fotografia color)

Auguste i Louis Lumière

1903

POLAROID

(Fotografia instantània)

Edwin H. Land

1937

S.XIX

S.XX

1839

DAGUERREOTIP

(Primera fixació imatge)

Louis Daguerre

1847

ALBÚMINA

(Positiu per contacte)

Blanquard Evrard

1852-54

AMBROTIP I FERROTIP

(Col·lodió sobre vidre i ferro)

*James Ambrose Cutting
Adolphe-Alexandre Martin*

1887-89

NITRAT

(Primer suport plàstic)

*Hannibal Goodwin
George Eastman (Kodak)*

1923-35

ACETAT

(Safety Film - Kodachrome)

Fotografia color popular
George Eastman (Kodak)

1975

DIGITAL

(PIXELS)

Kodak

EXEMPLES DE PROCESSOS FOTOGRÀFICS



DAGUERREOTIP

Positiu fotogràfic directe sobre suport de metall



FERROTIP

Positiu fotogràfic directe amb emulsió de col·loidió sobre suport de metall



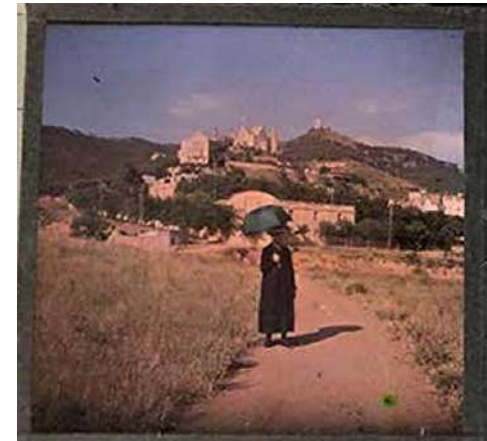
ALBUMINA

Positiu fotogràfic amb emulsió d'albumina i plata sobre suport de paper



PLACA SECA

Negatiu fotogràfic amb emulsió de gelatina i plata sobre suport de vidre



Fons Argemí IEFC ©

AUTOCROM

Positiu fotogràfic amb emulsió de gelatina i plata, pantalla tricolor de fècula de patata sobre suport de vidre

EXEMPLES DE PROCESSOS FOTOGRÀFICS



GELATINA

Positiu fotogràfic amb emulsió de gelatina i plata sobre suport de paper baritat



COLOR

Positiu fotogràfic amb emulsió de gelatina i colorants cromògens sobre suport de paper baritat



PLÀSTICS

Negatius fotogràfics de diferents formats, amb emulsió de gelatina i plata sobre suport d'acetat i polièster



DIPOSITIVA

Positiu fotogràfic amb marquet, amb emulsió de gelatina i colorants cromògens sobre suport de polièster



POLAROID

Positiu fotogràfic directes, amb emulsió de gelatina i colorants cromògens sobre suport de polièster

MATERIALS MÉS COMUNS ALS NOSTRES ARXIUS FAMILIARS

PAPER

ALBÚMINA - COL·LODIÓ – GELATINA – DIGITALS - FOTOMECÀNICS

IMATGES POSITIVES O IMPRESSIONS – còpies sobre paper

BLANC I NEGRE o COLOR

VIDRE

GELATINA - COL·LODIÓ – AMBROTIP - AUTOCROM

IMATGES NEGATIVES I POSITIVES – plaques negatives

BLANC I NEGRE o COLOR

FERRO

COL·LODIÓ - FERROTIP

IMATGES POSITIVES

BLANC I NEGRE

PLÀSTIC

GELATINA - NITRAT – ACETAT – POLIÈSTER - POLAROID

IMATGES NEGATIVES I POSITIVES – negatius, diapositives

BLANC I NEGRE o COLOR

The top-left portion of the page features a series of thin, light-brown lines that intersect to form various irregular polygons and shapes, creating a complex, abstract geometric pattern.

**CONCEPTES BÀSICS PER A LA CONSERVACIÓ
DELS DIFERENTS MATERIALS FOTOGRÀFICS**

CONCEPTES BÀSICS PER A LA CONSERVACIÓ DEL NOSTRE ARXIU FOTOGRÀFIC



Què tenim? - IDENTIFICACIÓ

Positius, negatius, blanc i negre, color, paper, vidre, ferro, plàstic, impressions, capses originals, àlbums, fotografia emmarcada, etc..
Valorar l'estat de conservació.

Com ho ordenem? - DOCUMENTAR I REGISTAR

Planificar, com ho volem guardar.

Crear un cert ordre: cronològic, per famílies, per materials, per tamany, etc.
Descripció i registre: dates, noms, llocs, etc. (si tenim la informació).

Com ho tractem? - NETEJAR I CONSERVAR

Manipulació, neteja, i mesures de conservació

Materials idonis, embalatges, armaris, habitacions, casa, etc

Com ho preservem? - DIGITALITZAR

Crear fitxers digitals, crear arxius digitals, disc dur, ordinador, núvol.

TRACTAMENTS BÀSICS DE NETEJA I CONDICIONAMENT DE FOTOGRAFIES COM HO TRACTEM?



• NETEJA SUPERFICIAL

Pera d'aire

Esponjes de fum o de maquillatge.

Gomes d'esborrar només pels reversos

SI TENIM FONGS, ESTRIPS, FRAGMENTS, ETC. ¡¡AVISAR A L'ESPECIALISTA!! 😊

• PROTECCIONS INDIVIDUALS

Sobres o camises de paper blanc

Sobres de plàstic de polipropilè

• EMMAGATZEMATGE

Organitzar per formats i tipus de materials, separar plàstics del paper.

Àlbums de paper neutre amb cantoneres de paper.

Caixes o arxivadors de cartró neutre, o metall.

Marc de metall (si pot ser) amb paspartú de cartró neutre blanc.

Armaris o calaixeres lliures d'àcid, preferiblement de metall

PARÀMETRES BÀSICS DE CONSERVACIÓ DE FOTOGRAFIES COM HO TRACTEM?



- **TEMPERATURA I HUMITAT ESTABLES**

Tª: 18°C A 20°C

HR: 30 – 50%

- **IL·LUMINACIÓ**

50 – 100 LUX

EVITAR LLUM SOLAR UV I IL·LUMINACIÓ DIRECTA

- **MANIPULACIÓ**

GUANTS PLÀSTIC, EVITAR TOCAR LES EMULSIONS, EVITAR MENJAR O BEURE

- **MATERIALS EN CONTACTE**

LLUIRES D'ÀCID I ESTABLES

SENSE CELOS, GRAPES, GOMES, CLIPS, ETC.

- **EMMAGATZEMATGE**

ARMARIS O CALAIXERES LLIURES D'ÀCID, PREFERIBLEMENT DE METALL

ZONA SENSE HUMITAT, FRESCA I SENSE LLUM DIRECTA

LLUNY DE CALEFACCIONS O CANONADES, ELEVAT DE TERRA



EVITAR

Papers i plàstics de mala qualitat:

diaris, kraft, seda, vegetal, reciclat...

PVC, PET, reciclat, compostable...

Caixes, arxivadors, embalatges, etc:

caixes de sabates, de fusta o de plàstic,
tuppers, cartró marró, àlbums de plàstic, etc.

Cintes, adhesius, etc.:

celos, coles de barra, cola blanca. clips, grapes,
gomes de pollastre, cantoneres comercials, etc.

--

Armaris o calaixeres bruts, de fusta de mala
qualitat o plàstic, altells, soterranis.

Llocs d'accés difícil en cas d'emergència.

Evitar exposar a la llum fotos antigues o a color,
substituir-les per impresions.

COM HO TRACTEM?



MATERIALS ADIENTS

Papers i plàstics de qualitat:

paper blanc, o folis,

paper neutre de dibuix lliure d'àcid,

Paper específic Photokraft PAT ISO 18902

Sobres de polipropilè, bosses congelar polipropilè...

Caixes, arxivadors, embalatges, etc:

capses de metall o capses de cartró neutre,
arxivadors de cartró neutre amb fundes de
polipropilè, àlbums de paper neutre, etc.

Cintes, adhesius, etc.:

cintes adhesives neutres lliures d'àcid, Filmoplast,
cantoneres de paper o polipropilè fetes a mà, coles
neutres, cintes de cotó o veta.

--

Armaris o calaixeres nets, de metall o fusta de
qualitat, evitar ambients àcids.

Lloc d'accés fàcil en cas d'emergència.

DIGITALITZACIÓ DE FOTOGRAFIES COM HO PRESERVEM?

• DIGITALITZAR AMB CÀMERA DIGITAL

Guardar les imatges en tres formats :

Raw (negatiu de càmera) alta resolució

Tiff (imatge de qualitat a 300 dpi) alta resolució.

Jpg o **Png** (imatge per enviar per email, xarxes, etc. 100 dpi)

• DIGITALITZAR AMB MÒVIL

Utilitzar un telèfon mòvil amb un bona càmera

Seleccionar la resolució més alta al menú/configuració/càmera/...

Guardar les imatges en format del mòvil (exemple HEIC d'iPone) i en jpg

• CREAR EL NOSTRE ARXIU DIGITAL

Espai gratuït al Google Drive (millor per a compartir)

Espais al núvol personal o a l'ordinador personal

Disc dur extern

- Utilitzar un espai net, amb un fons blanc i focus per a il·luminar.
- Utilitzar trípode, si en tenim, per deixar la camera fixe i només disparar.
- Utilitzar taula de llum per negatius.

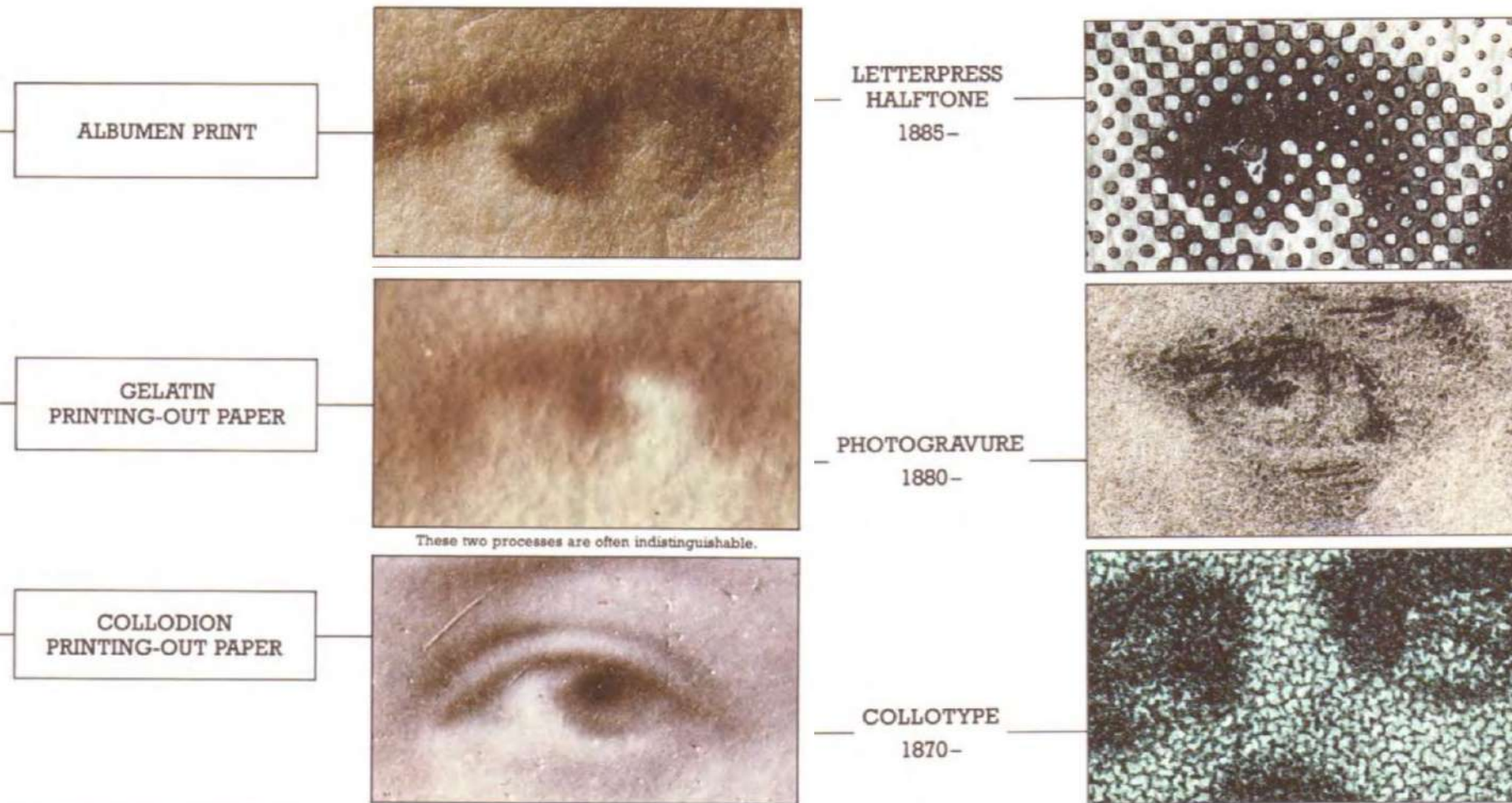




PRÀCTICA 1

- OBSERVACIÓ I IDENTIFICACIÓ DE LES NOSTRES FOTOGRAFIES
- TRACTAMENT DE NETEJA SUPERFICIAL BÀSIC DE LES FOTOGRAFIES
- REALITZACIÓ D'UN EMBALATGE DE CONSERVACIÓ D'UNA FOTOGRAFIA SOBRE DE 4 SOLAPES

OBSERVACIÓ I IDENTIFICACIÓ DE LES NOSTRES FOTOGRAFIES



OBSERVACIÓ DE LA NOSTRA FOTOGRAFIA PER A IDENTIFICAR-NE LA TÈCNICA FOTOGRÀFICA

• MATERIALS:

- Guants per a manipular la foto
- Lupes
- Microscopi digital
- Càmera del mòvil

Flowchart for identification Guide
James M. Reilly – Kodak ©

TRACTAMENT DE NETEJA SUPERFICIAL BÀSIC DE LES FOTOGRAFIES



NETEJA SUPERFICIAL DE LA NOSTRA FOTOGRAFIA PER ELIMINAR LA POLS I LA BRUTÍCIA SUPERFICIAL

• MATERIALS QUE UTILITZAREM:

- Guants
- Pera d'aire
- Paletina o pinzell de pèl fi
- Esponja de fum o gomes (només pel revers si cal)

REALITZACIÓ D'UN EMBALATGE DE CONSERVACIÓ D'UNA FOTOGRAFIA



**SOBRE INDIVIDUAL DE 4 SOLAPES
COM A PRIMERA CAPA DE PROTECCIÓ
PER A FOTOGRAFIES SOBRE PAPER,
PLÀSTIC, VIDRE, ETC.**

• MATERIALS QUE UTILITZAREM:

- Paper blanc de dibuix, Hannemhüle 120 grms.
- LLapis i goma
- Tisores
- Regle

PRÀCTICA 2

- REALITZACIÓ D'UN SISTEMA DE PRESENTACIÓ DE CONSERVACIÓ D'UNA FOTOGRAFIA - CARPETA AMB CANTONERES

REALITZACIÓ D'UN SISTEMA DE PRESENTACIÓ DE CONSERVACIÓ D'UNA FOTOGRAFIA - CARPETA AMB CANTONERES



CARPETA DE CARTRÓ DE CONSERVACIÓ AMB CANTONERES DE PAPER O PLÀSTIC

- MATERIALS QUE UTILITZAREM:
 - Cartró de conservació compacte Premier Laminat 0,65 mm.
 - Paper de conservació neutre 80 grms.
 - Cinta de polipropilè (Mylar)
 - Cinta adhesiva Filmoplast P90
 - LLapis i goma
 - Tisores
 - Regle



ESPERO QUE HO HAGUEU PASSAT BÉ I
HAGUEU APRÈS COSES INTERESSANTS!

MOLTES GRÀCIES ! 😊

Mercè Ferrero Pedrosa

T.: 678 224 724

merce.ferrero@gmail.com

www.restart.cat

Conservació-restauració de patrimoni fotogràfic i documental